

Na podlagi četrtega odstavka 46. člena, dvanajstega odstavka 49. člena, tretjega odstavka 71. člena ter tretjega odstavka 78. člena Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17) izdaja ministrica za zdravje

PRAVILNIK

O POOBLAŠČANJU IZVAJALCEV STROKOVNIH NALOG S PODROČJA IONIZIRAJOČIH SEVANJ

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(namen in vsebina)

Ta pravilnik v skladu z Direktivo Sveta 2013/59/Euratom z dne 5. decembra 2013 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja in o razveljavitvi direktiv 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom in 2003/122/Euratom (UL L št. 13 z dne 17. 1. 2014, str. 1), zadnjič popravljena s popravkom (UL L št. 72 z dne 17. 3. 2016, str. 69), določa:

- pogoje za pridobitev pooblastila za izvajanje nalog dozimetrije in osnove organiziranosti službe za dozimetrijo,
- način upravljanja s podatki o osebnih dozah in roke za posredovanje podatkov v centralno evidenco doz,
- področja, obseg in način dela pooblaščenih izvajalcev meritev radona, pogoje glede izobrazbe in izkušenj, ki jih morajo izpolniti strokovnjaki s področja radona, pogoje glede akreditacije merskih metod ter obseg, način in obliko poročanja rezultatov meritev,
- pogoje za pridobitev pooblastila za izvajanje del pooblaščenega izvedenca medicinske fizike.

2. člen

(izrazi)

Izraza, uporabljena v tem pravilniku, pomenita:

1. Akreditacija je potrditev, ki jo izda Slovenska akreditacija ali druga akreditacijska služba, ki jo je priznala Slovenska akreditacija, s katero se prizna usposobljenost akreditiranega organa za izvajanje specifičnih nalog ugotavljanja skladnosti.
2. Pristojni organ je upravni organ, ki izda dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti ali registracijo sevalne dejavnosti, kot določa Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17; v nadaljnjem besedilu: ZVISJV-1).

II. POOBLAŠČENI IZVAJALCI DOZIMETRIJE

3. člen

(posamezna področja dozimetrije)

(1) Pravna oseba lahko pridobi pooblastilo izvajalca dozimetrije na enem ali več naslednjih področjih:

1. ugotavljanje izpostavljenosti zunanjemu obsevanju in dajanje strokovnih mnenj, ki temeljijo na meritvah oziroma izračunih, če:
 - ima za polni delovni čas stalno zaposleno vsaj eno osebo, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 46. člena ZVISJV-1, kar izkazuje s strokovnimi referencami na področju zunanje dozimetrije, in
 - je akreditirana za izvajanje meritev zunanjih doz ionizirajočega sevanja s pasivnimi dozimetri v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17025;
2. ugotavljanje izpostavljenosti notranjemu obsevanju pri delu z odprtimi viri in dajanje strokovnih mnenj, ki temeljijo na meritvah oziroma izračunih, če:
 - a) ima za polni delovni čas stalno zaposleno vsaj eno osebo, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 46. člena ZVISJV-1, kar izkazuje s strokovnimi referencami na področju interne dozimetrije, in
 - b) je akreditirana v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17025 za eno ali več naslednjih metod:
 - meritev radioaktivne kontaminacije,
 - meritev celotne radioaktivnosti v telesu ali kritičnih organih,
 - meritev koncentracije posameznih radionuklidov v bioloških vzorcih;
3. ugotavljanje izpostavljenosti zaradi radona in torona ter dajanje strokovnih mnenj, ki temeljijo na meritvah oziroma izračunih, če:
 - ima za polni delovni čas stalno zaposleno vsaj eno osebo, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 71. člena ZVISJV-1, kar izkazuje s strokovnimi referencami na področju ugotavljanja osebne izpostavljenosti zaradi prisotnosti radona in torona, in
 - je akreditirana za izvajanje meritev koncentracije radona, torona in njunih potomcev ter deleža nevezanih potomcev v zraku v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17025.

(2) Oceno doze in strokovno mnenje lahko da pravna oseba, ki je pridobila pooblastilo iz prejšnjega odstavka tudi, če je meritve opravil drug laboratorij, akreditiran za ustrezno področje v skladu s standardom iz prejšnjega odstavka.

4. člen

(vloga za pridobitev pooblastila)

Za pridobitev pooblastila iz prejšnjega člena pravna oseba vloži vlogo pri organu, pristojnem za varstvo pred sevanji. Vloga mora vsebovati navedbo področja in dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega člena.

5. člen

(preverjanje pogojev in izdaja pooblastila)

(1) Izpolnjevanje pogojev iz 3. člena tega pravilnika preveri komisija iz četrtega odstavka 46. člena ZVISJV-1, ki najpozneje v dveh mesecih izdela mnenje na podlagi dokazil o izpolnjevanju navedenih pogojev.

(2) Člani komisije so posamezniki, ki imajo najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu druge stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 8. raven (v nadaljnjem besedilu: druge stopnje), imajo vsaj deset let izkušenj s področja dozimetrije in so mednarodno aktivni na tem področju.

(3) Za člane komisije, ki niso javni uslužbenci, se glede nasprotja interesov in daril uporabljajo predpisi, ki veljajo za javne uslužbence.

(4) Komisija ima petletni mandat in deluje v skladu s poslovnikom, ki ga sprejme v treh mesecih od imenovanja. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake s področja dozimetrije.

(5) Komisija presodi strokovno usposobljenost strokovnjakov, ustreznost merskih in računskih metod, obseg in vsebino akreditacije.

(6) Pooblastilo iz 3. člena tega pravilnika izda organ, pristojen za varstvo pred sevanji, na podlagi mnenja komisije.

(7) V izjemnih primerih, ko gre za posebno mersko metodo, za katero v Republiki Sloveniji ni akreditiranega laboratorija, lahko komisija izda pozitivno mnenje za pridobitev pooblastila tudi, če laboratorij ni akreditiran za omenjeno metodo. V tem primeru komisija preveri tudi natančnost in sledljivost merske metode ter sistem zagotavljanja kakovosti, tehnično primernost in sposobnost laboratorija, da pridobi strokovno učinkovite rezultate.

6. člen

(hramba podatkov)

(1) Pooblaščen izvajalec dozimetrije mora voditi in hraniti podatke o osebnih dozah izpostavljenih delavcev ter podatke o delodajalcu, delovnem mestu in zaposlitvi oseb, za katere izvaja dozimetrijo, kot je določeno v ZVISJV-1.

(2) Za vsako izmerjeno dozo mora biti razvidno, v katerem obdobju jo je delavec prejel. Ločeno se vodijo:

1. efektivne doze zaradi zunanjega obsevanja,
2. efektivne doze zaradi notranjega obsevanja,
3. efektivne doze zaradi izpostavljenosti radonu,
4. ekvivalentne doze za posamezne organe,
5. doze zaradi izpostavljenosti ob izrednem dogodku, skupaj s podatki o izrednem dogodku,

6. doze zaradi izpostavljenosti pri izvajanju zaščitnih ukrepov, skupaj s podatki o izrednem dogodku,
7. doze, ki jih je delavec prejel pri opravljanju izjemnih nalog, za katere je organ, pristojen za varstvo pred sevanji, dovolil preseganje mejnih doz, skupaj s podatki o izjemni nalogi.

(3) Osebne doze se vodijo v mSv. Doze pod spodnjo mejo zaznavanja se vodijo kot 0 mSv.

(4) Če so bili za oceno osebne doze uporabljeni rezultati nadzornih meritev na nadzorovanih in opazovanih območjih, se ti rezultati hranijo skupaj z ocenjeno dozo.

(5) V zbirki podatkov o osebnih dozah ni treba voditi delavcev, ki jih je pooblaščen izvajalec dozimetrije vpisal v svojo zbirko, pa niso začeli delati z viri sevanj, ali so prejeli samo tri ali manj mesečnih doz pod spodnjo mejo zaznavanja.

(6) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, in pooblaščen izvajalec dozimetrije se lahko dogovorita o opustitvi zbiranja podatkov o osebnih dozah delavcev iz prejšnjega odstavka po preteku enega leta od konca zadnjega obdobja, v katerem se je izvajala meritev osebne izpostavljenosti.

7. člen

(poročanje)

(1) Pooblaščen izvajalec dozimetrije najpozneje do 25. dne v mesecu organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, pošlje podatke o dozah zaradi zunanjega obsevanja in podatke o dozah zaradi vnosa radionuklidov v telo, za pretekli mesec.

(2) Podatki o dozah zaradi zunanjega obsevanja vsebujejo doze za tiste delavce, za katere je izvajalec dozimetrije v preteklem mesecu od uporabnika prejel pasivni dozimeter.

(3) Podatki o dozah zaradi vnosa radionuklidov v telo vsebujejo doze za tiste delavce, za katere je izvajalec dozimetrije v preteklem mesecu izvedel meritve, ki so podlaga za oceno doze zaradi notranje kontaminacije ali izpostavljenosti radonu.

(4) Če je izmerjena efektivna doza presegla 1,6 mSv in to preseganje ni bilo načrtovano ali predvideno, pooblaščen izvajalec dozimetrije to nemudoma sporoči organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, skupaj z opisom njemu znanih okoliščin izpostavljenosti in delovnega mesta delavca, ki je dozo prejel.

(5) Če pooblaščen izvajalec dozimetrije izvaja nadzor delovnega mesta s pasivnimi dozimetri, pošlje podatke o odčitkih pristojnemu organu, pri čemer se smiselno uporabijo določbe drugega in tretjega odstavka tega člena.

8. člen

(tuji pooblaščen izvajalci dozimetrije)

(1) Tuji pooblaščen izvajalec dozimetrije lahko izvaja naloge pooblaščenega izvajalca dozimetrije, če je pridobil pooblastilo pod pogoji in po postopkih, ki so vsaj enakovredni pogojem in postopkom za pridobitev pooblastila iz tega pravilnika.

(2) Tujemu pooblaščenemu izvajalcu dozimetrije potrdi izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka organ, pristojen za varstvo pred sevanji, na podlagi mnenja komisije iz četrtega odstavka 46. člena ZVISJV-1.

III. POOBLAŠČENI IZVAJALCI MERITEV RADONA

9. člen

(področje pooblastila)

(1) Pravna oseba lahko pridobi pooblastilo izvajalca meritev radona za:

1. izvajanje enostavnih meritev koncentracij radona če:
 - ima za polni delovni čas stalno zaposleno vsaj eno osebo, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 71. člena ZVISJV-1, kar izkazuje s strokovnimi referencami na področju radona, in
 - je akreditirana za izvajanje meritev koncentracij radona v zraku v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17025;
2. izvajanje kompleksnih meritev radona, oceno doz in dajanje strokovnih mnenj, ki temeljijo na meritvah oziroma izračunih če:
 - ima za polni delovni čas stalno zaposleno vsaj eno osebo, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 71. člena ZVISJV-1, kar izkazuje s strokovnimi referencami na področju radona, in
 - je akreditirana za izvajanje meritev koncentracije radona, torona in njunih potomcev ter deleža nevezanih potomcev v zraku v skladu s standardom SIST EN ISO/IEC 17025.

(2) Oceno doz in strokovno mnenje lahko pripravi pravna oseba, ki je pridobila pooblastilo iz 2. točke prejšnjega odstavka tudi, če je meritve opravil drug laboratorij, akreditiran, kot je zahtevano v prejšnjem odstavku.

10. člen

(izdaja pooblastila)

(1) Za pridobitev pooblastila iz prejšnjega člena pravna oseba vloži vlogo pri organu, pristojnem za varstvo pred sevanji. Vloga mora vsebovati navedbo področja in dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega člena.

(2) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, presodi strokovno usposobljenost strokovnjakov s področja radona, ustreznost merskih in računskih metod, obseg in vsebino akreditacije.

11. člen

(hramba podatkov in poročanje)

(1) Pooblaščen izvajalec meritev radona mora voditi in hraniti podatke o izvedenih meritvah radona, kot je določeno v ZVISJV-1.

(2) Pooblaščen izvajalec meritev radona do 25. dne v mesecu organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, pošlje podatke o izvedenih meritvah v preteklem mesecu v elektronski obliki.

(3) Če izmerjena koncentracija radona presega 900 Bq/m^3 ali ocenjena doza izpostavljenosti radonu presega 18 mSv letno, pooblaščen izvajalec meritev radona to nemudoma sporoči organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, skupaj z opisom njemu znanih okoliščin izpostavljenosti.

12. člen

(tuji pooblaščen izvajalci meritev radona)

(1) Tuji pooblaščen izvajalec meritev radona lahko izvaja naloge pooblaščenega izvajalca meritev radona, če je pridobil pooblastilo pod pogoji in v skladu s postopki, ki so vsaj enakovredni pogojem in postopkom za pridobitev pooblastila iz tega pravilnika.

(2) Tujemu pooblaščenemu izvajalcu meritev radona potrdi izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka organ, pristojen za varstvo pred sevanji.

IV. POOBLAŠČENI IZVEDENCI MEDICINSKE FIZIKE

13. člen

(pooblastilo za posamezna področja medicinske fizike)

Fizična oseba lahko pridobi pooblastilo izvedenca medicinske fizike na enem ali več naslednjih področjih:

- diagnostična radiologija,
- radioterapija-teleterapija,
- radioterapija-brahiterapija,
- nuklearna medicina.

14. člen

(dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev pooblastila)

Fizična oseba lahko pridobi pooblastilo na področjih iz prejšnjega člena, če izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 78. člena ZVISJV-1. Izpolnjevanje teh pogojev izkazuje:

- z opravljenim specialističnim študijem s področja medicinske fizike,
- s strokovnimi referencami na področjih iz prejšnjega člena,

- z ustreznim znanjem o uporabi merilne opreme, potrebne za zagotavljanje in preverjanje kakovosti radioloških posegov v zdravstvu in
- z izpolnjevanjem pogojev za stalno poklicno izpopolnjevanje, ki jih sprejme komisija iz tretjega odstavka 78. člena ZVISJV-1.

15. člen

(vloga za pridobitev pooblastila)

Za pridobitev pooblastila iz prejšnjega člena kandidat vloži vlogo pri organu, pristojnem za varstvo pred sevanji. Vloga mora vsebovati:

- navedbo področja iz 13. člena tega pravilnika,
- dokazila o izobrazbi,
- dokazila o delovnih izkušnjah,
- strokovne reference na področju iz 13. člena tega pravilnika in
- dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega člena.

16. člen

(preverjanje pogojev in izdaja pooblastila)

(1) Izpolnjevanje pogojev iz 14. člena tega pravilnika preveri komisija iz tretjega odstavka 78. člena ZVISJV-1, ki najpozneje v dveh mesecih izdela mnenje na podlagi dokazil o izpolnjevanju navedenih pogojev.

(2) Člani komisije so posamezniki, ki imajo najmanj izobrazbo druge stopnje, vsaj deset let izkušenj s področja medicinske fizike in so mednarodno aktivni na tem področju.

(3) Za člane komisije, ki niso javni uslužbenci, se glede nasprotja interesov in daril uporabljajo predpisi, ki veljajo za javne uslužbence.

(4) Komisija ima petletni mandat in deluje v skladu s poslovnikom, ki ga sprejme v treh mesecih od imenovanja. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake s področja medicinske fizike.

17. člen

(tuji pooblaščenici izvedenci medicinske fizike)

(1) Tuji pooblaščenici izvedenec medicinske fizike lahko izvaja dela pooblaščenega izvedenca, če je pridobil pooblastilo pod pogoji in v skladu s postopki, ki so vsaj enakovredni pogojem in postopkom za pridobitev pooblastila iz tega pravilnika.

(2) Izpolnjevanje pogojev tujih fizičnih oseb iz prejšnjega odstavka se ugotavlja v skladu s postopki priznavanja kvalifikacij takim osebam, kot ga določa zakon, ki ureja priznavanje kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji.

PREHODNA IN KONČNI DOLOČBI

18. člen

(prehodna določba)

Pooblastila izvajalcem dozimetrije in medicinskim fizikom, ki so bila izdana pred uveljavitvijo tega pravilnika, veljajo do datuma, ki je naveden v pooblastilu.

19. člen

(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se prenehajo uporabljati 1. do 3. člen in 11. do 24. člen Pravilnika o pooblašcanju izvajalcev strokovnih nalog s področja ionizirajočih sevanj (Uradni list RS, št. 18/04 in 76/17 – ZVISJV-1).

20. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-36/2018

Ljubljana, dne 24. maja 2018

EVA 2018-2711-0013

Milojka Kolar Celarc l.r.

Ministrica
za zdravje